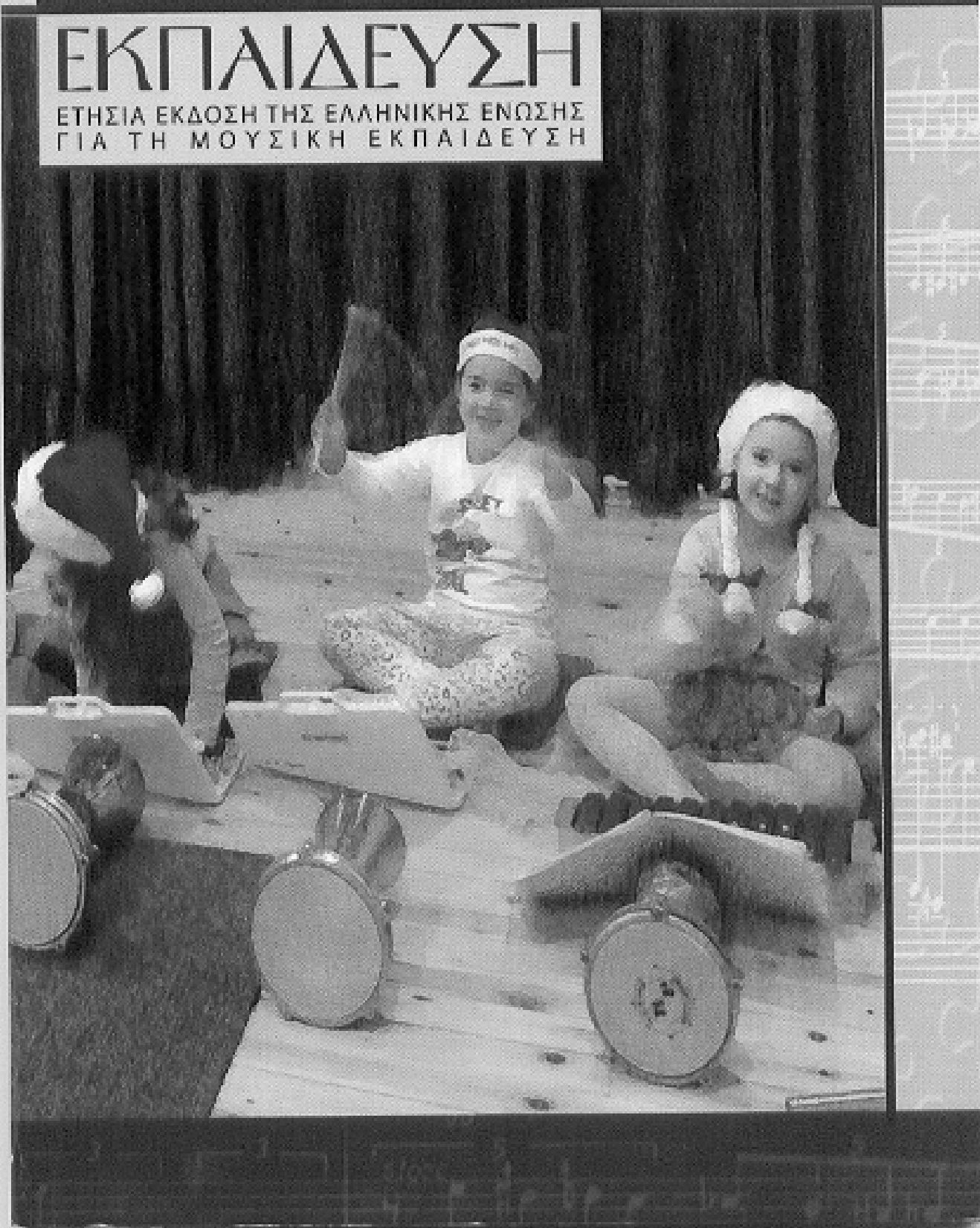
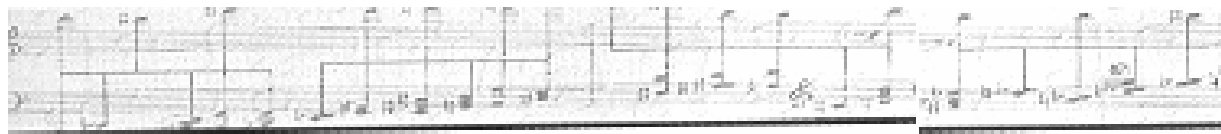

ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΕΥΧΟΣ 26
2016

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ετήσια Περιοδική Έκδοση
της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική
Εκπαίδευση

Τεύχος 26 - 2015

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Ε.Ε.Μ.Ε.

Πρόεδρος: Σοφία Αγγελίδου
Αντιπρόεδρος: Εριφύλη Δαμιανού
Γραμματέας: Δήμητρα Κόνικαρη
Τομίας: Κατερίνα Πανήντα
Μέλη: Βασιλική Καραγκούνη
Βασιλική Αϊντζή
Νίκος Τασόπουλος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΤΗΣ Ε.Ε.Μ.Ε.

Δημήτρης Γιάννου, *Ομότιμος Καθηγητής*
Jesse T. Humphreys, *Καθηγητής*
Αίγλη Σέρπη, *Ομότιμη Καθηγήτρια*

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Δήμητρα Κόνικαρη

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Copyright
Βασισμένο σε ιδέα του Χρήστου Μηταϊκή
και φωτογραφία από τις δραστηριότητες
του Μουσικού Εργαστηρίου "Κραυαγόφωνο"

Επεξεργασία κειμένων - αετιδοποίηση

Δήμητρα Κόνικαρη

Εκτύπωση

Copyright, Ν.Κ. Επισκόπου 7, Θεσσαλονίκη
www.copyright.gr

Το τεύχος εκδίδεται σε 1000 αντίτυπα και
διανέμεται δωρεάν στα μέλη της Ε.Ε.Μ.Ε. Η
συνδρομή για βιβλιοθήκες και οργανισμούς
είναι 20€ για ένα (1) αντίτυπο και 30€ για δύο
(2) αντίτυπα κάθε τεύχος.

Τιμή τεύχους: 10€

Τα δικαιώματα άρθρα εφεύρουν τη σέλικα των
συγγραφέων τους.

Αγοραζόμαστε ψηφιακά και κάθε είδους χρηματο-
ποίηση του είδους των παραδοκώ χωρίς τη γραπτή
έγκριση της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική
Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.)

ISSN: 11081992

© 2015 Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση

Ε.Ε.Μ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

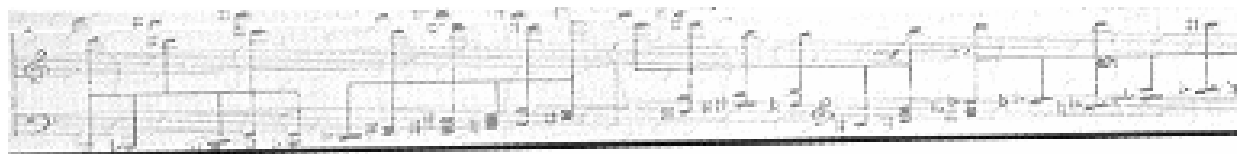
Συνδεδεμένο μέλος της Επιστημονικής στην
Ελλάδα της Διεθνούς Ένωσης για τη Μουσική
Εκπαίδευση (ISME)

Εργασί 7, 54621, Θεσσαλονίκη
Τηλ/Fax: 23 10-85 86 58
E-mail: info@eeme.gr
Website: www.eeme.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγικό Σημείωμα	6	
Ενεργητική μουσική μάθηση μέσα από εμπειρίες με τις Μουσικές του Κόσμου- "Canoe Song": Ένα παραδοσιακό τραγούδι από τον Καναδά <i>Παναγιώτα Παρασκευάσιου</i>	7	Active music learning through experiences with World Musics – "Canoe Song": A traditional song from Canada <i>Panagiota Paraskevasiou</i>
Διδακτικές προτάσεις από ομάδα εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας για το μάθημα της μουσικής στην Α' Γυμνασίου γενικού σχολείου <i>Γεωργία Μαρία Τσίρα</i>	20	Teaching suggestions of a music teachers' group for the music lesson: 1st class Gymnasium <i>Georgia Maria Tsiira</i>
Η διαρκής μορφή στη μουσική <i>Μαρία Παντιό</i>	26	Three teaching approaches: "The musical form AB"
Μικτά μέτρα <i>Μαρία Παντιό</i>	28	"Mixed meters" <i>Maria Pantiou</i>
Μουσική και ευρωπαϊκός χορός: βάλς Διαθεματικό σχέδιο μεθόδευσης <i>Μαρία Παντιό</i>	30	"Music and European dance-waltz" <i>Maria Pantiou</i>
Αναβαίνοντας 7 Μεγάλα και μικρά σκαλιά <i>Σοφία Τσιραντή</i>	33	Climbing seven large and small steps. A teaching approach for the scale <i>do major</i> <i>Sofia Tsiiranti</i>
Μια βόλτα στη μουσική μέσα από την καθημερινότητα μας: Δημιουργώντας αυτοσχέδια μουσικά όργανα από ανακυκλώσιμα υλικά της καθημερινότητάς μας <i>Αγαθή Πάνκου</i>	42	A music hour through our everyday life. "Creating DIY musical instruments from recyclable everyday materials" <i>Agathi Pankou</i>
Εκδόσεις Ε.Ε. Μ.Ε.	59	
	60	GSME Publications

Τεύχος 36, 2016, σ.σ. 26-27

Η διμερής μορφή στη μουσική²

Μαρία Πασιό

Το σχεδίο μαθήματος παρουσιάζει μια πρόταση για τη διδασκαλία της διμερούς μορφής και αποτελείται αποκλειστικά από έργα της Α΄ Γυμνασίου. Εντάσσεται στο πλαίσιο της διδασκαλίας της εικόνας με τίτλο «Α.Β. στη παλιά» και ανταποκρίνεται στο ζήτημα οι μαθητές/τριες να εξοικειωθούν με τη διμερή μορφή μέσα από τα τραγούδια «Πάντα μου αρέσει» του Λάνου Δοξίου.

Εισαγωγή

Το προτεινόμενο σχεδίο μαθήματος απευθύνεται σε μαθητές/τριες Α΄ Γυμνασίου γενικού σχολείου (ΥΠΠΒΜΘ, 2011) και συνδυάζει τη φωνητική με την οργανική εκτέλεση. Κατά τη διαδικασία του μαθήματος η ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών και η εμπλοκή τους είναι απαραίτητη, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να μάθουν πώς να μαθαίνουν σε μια προσηκτική δική τους μάθηση (Χατζηγεωργίου, 2001).

Στόχοι

Οι στόχοι του σχεδίου μαθήματος είναι γνωστικοί, ψυχοκινητικοί και παιδαγωγικοί. Οι γνωστικοί στόχοι πραγματοποιούνται, καθώς οι μαθητές/τριες, μαθαίνουν να αναγνωρίζουν ακουστικά και οπτικά τη διμερή μορφή καθώς επίσης να εκτελούν φωνητικά ένα τραγούδι σε διμερή μορφή και να το συνοδεύουν χρησιμοποιώντας μουσικά όργανα με καθορισμένο και ακαθόριστο μουσικό ύψος. Με τους ψυχοκινητικούς στόχους επιδιώκεται η ανάπτυξη της αισθητικής κρίσης των μαθητών και η καλλιέργεια του ενδιαφέροντός τους για την τέχνη, ενώ με τους παιδαγωγικούς επιδιώκεται η ανάπτυξη δημιουργικότητας, συνεργασίας και ομαδικότητας.

Μεθοδολογία

Ακολουθείται η επαγωγική μέθοδος και η μέθοδος ανοικτότητας και παρουσίασης (Ματσαγοβόρας, 2006). Η διδασκαλία μπορεί να διαφοροποιηθεί σύμφωνα με τη μαθησιακή ειδικότητα των μαθητών, το ενδιαφέρον τους και το μαθησιακό τους προφίλ.

² Το κείμενο που ακολουθεί παρουσιάζεται με μορφή εισήγησης σε Συνέδριο στο 7ο Συνέδριο της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση (Θεσσαλονίκη, 25-27 Νοεμβρίου 2013). Συνεπιτόστρις του Συνεδρίου ήταν η Γεωργία Μιράνι Τσιράκη και ο τίτλος του ήταν: «Μεθοδικές ηπιότητες ανάλογα εκπαιδευτικών: διαφορετικότητα για το μάθημα της μουσικής στην Α΄ Γυμνασίου γενικού σχολείου».

Μικρά Ηάνια, ή Δουμάς παρὰ τὸν μουσικὸν

Πορεία διδασκαλίας, περιγραφή της διδακτικής πράξης

Το μάθημα αναπτύσσεται σε μια διδακτική ώρα.

Δραστηριότητα 1η: Διαφορημιακή ανάπτυξη, ιακήσεις διαφορημιακής ανάπτυξης, δίνονται οι σχετικές οδηγίες. Οι μαθητές/τριες εκπνέουν πολύ αργά υψίζοντας την κοιλιά και τα πλευρά τους να φυσούν, κρατούν την αναπνοή τους για μικρό δευτερόλεπτο και εκπνέουν αέριο. Επίσης, η εκπνοή γίνεται και σταδιακά. Γίνεται παράλληλός με το μπαλόνι που ξαφρασκώνει. Η άσκηση επαναλαμβάνεται 3-4 φορές.

Δραστηριότητα 2η: Γίνεται μια σύντομη αναφορά στον συνθέτη Μάνο Λοΐζο (ελοχή, πολιτικό τραγούδι, κ.λπ).

Δραστηριότητα 3η: Χωρίζονται οι μαθητές/τριες σε 2 ομάδες. Ο/Η εκπαιδευτικός προβάλλει με βιντεοπροβολέα τις νότες και τους στίχους του τραγουδιού στον πίνακα (Μέσσης, Κινδύλλος & Τζαλαρ 2007) ή μεταφέρει φωτοαντίγραφο εάν η αίθουσα δεν διαθέτει βιντεοπροβολέα. Ακρόαση του τραγουδιού από το CD Player, ενώ συγχρόνως η α' ομάδα τραγουδά το κομμάτι του τραγουδιού και η ομάδα β' το τελικό. Τα παιδιά παρατηρούν τις στρωφές. Μετά το τέλος του τραγουδιού οι μαθητές/τριες δικαιολογούν ότι το τραγούδι έχει δύο μελωδίες. Ο/Η εκπαιδευτικός κάνει τις κατάλληλες ερωτήσεις, ώστε τα παιδιά να αντιληφθούν το κομμάτι, το μπαράν και τελικά τη στρωφική μορφή AB₁AB₂AB₃ (όπου 1, 2, 3 οι στρωφές του ποιήματος).

Δραστηριότητα 4η: Εκτέλεση του τραγουδιού «Λίκα πολιτάρια», απλά αναρχοποιημένα, χρησιμοποιώντας τις μουσικά όργανα της τάξης. Ανατίθενται κατάλληλοι ρόλοι/σώγια σε κάθε μαθητή/τρια (π.χ. εκτέλεση του τραγουδιού από μαθητές/τριες και γνωρίζουν μουσικά όργανα, το τραγούδι και ρυθμική συνοδεία από τους/τις υπόλοιπους/ες). Ο/Η εκπαιδευτικός μοιράζει παρτιτούρες με τη μελωδία του τραγουδιού, με απλή παράλληλη μελωδία και με σπινατί (συνάλογα με το επίπεδο των παιδιών), ή χρησιμοποιείται η αναρχήστρωση της σ. 67 του Βιβλίου Μαθητή. Τα παιδιά προετοιμάζονται και δοκιμάζουν. Το τραγούδι εκτελείται πρώτα από τους/τις μαθητές/τριες που γνωρίζουν μουσικά όργανα (π.χ. φλάουτο, πιάνο, κίθάρα, κλπ) και στη συνέχεια από όλα τα παιδιά με χρήση απλών μουσικών οργάνων (κραυστά Ουί, ξυλόφωνα, μεταλλόφωνα κλπ). Παράλληλα γίνεται και φωνητική εκτέλεση.

Δραστηριότητα 5η: Φύλλα Εργασίας-Αξιολόγησης

Συμπαράθεμα

Μόνο από αυτή τη δράση οι μαθητές/τριες θα έχουν την εμπειρία της μουσικής ακρόασης και της μουσικής εκτέλεσης, φωνητικής και οργανικής. Οι μαθητές/τριες εδρούνται στην κατανόηση μέσα από την παρατήρηση και την εμπλοκή. Ο/Η εκπαιδευτικός αξιοποιεί σύγχρονα εργαλεία αξιολόγησης, όπως την κλίμακα παρατήρησης, παρακολουθεί την πορεία μάθησης των μαθητών/τριών και έχει την ευελιξία να τροποποιήσει τη διδακτική του/της προσέγγιση.

